

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

728. An, & qualiter excommunicatus possit conferre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

lia (quos etiam Corrad. *l. i. c. 4. n. 85.* dici ait in regno suo collatores ordinarios) Sede episcopali vacante in multis Ecclesiis conferunt beneficia, dum illud jus non fundatur in mero patronatu (cùm virtute solius patronatus nequeat oriri jus eligendi aut conferendi, sed solum presentandi, seu nominandi, ut DD. communiter in *cit. c. 21. de præb. in 6. cum Joanne Monach. sub num. 4.*) sed in virtute consensûs Papæ, ita ut ex toto pendeat à privilegio Sedis Apostolicæ, ut latè demonstrat Selv. *cit. q. 23. n. 1. Lott. à num. 42.*

4. Procedunt hæc ipsa quoque de jure conferendi beneficia manualia; cùm & hæc sint vera beneficia ecclesiastica in jure spirituali, quod laici dare non possunt, consentientia. Laym. *loc. cit. n. 16.* nihil tamen vetat, quòd minus laico jus competat citra omne privilegium simpliciter deputandi Clericum seu Sacerdotem, qui altari deserviat, dum ex hac deputatione nullum spiritualitatis jus resultat, nec talis deputatus dicatur nancisci titulum aut beneficium ecclesiasticum. Lott. *l. i. q. 5. num. 38.*

5. Porro, qui beneficia à laicis jus collationis, electionis, vel institutionis citra concessionis privilegium præcedentibus obtinent, sunt excommunicati. *cap. si quis Clericus. 16. q. 7. c. generali. de elect. in 6.* Laym. *cit. n. 16.* Insuper talis provisio auctoritate laici facta pro irrita haberi debet. *cap. quòd autem. de jure patronatus;* ubi etiam ratio exprimitur: quia pro non dato habetur, quod ab eo datur, qui non potest de jure donare. Et hinc provisus removeri debet ab Episcopo tanquam intrusus: & si intra semestre vel quadrimestre patronus (si quis est) Episcopo alterive Ordinario collatori Ecclesiastico neminem canonicè instituendum præsentarit, collator seu is, ad quem pertinet, liberè conferre potest. *c. 2. de concess. præb. & si intrusus in beneficio persistere voluerit, à ministerio Ecclesiastico & Ordine deponendus est, ut habetur c. præterea. de jure patronatus.* Et quæ hic dicta de laicis sibi arrogantibus jus instituendi & conferendi, idem dicendum de arrogantibus sibi jus destituendi, juxta *cit. c. præterea;* non minus enim, sed forte magis juxta dicenda responsione sequente destitutio, quàm institutio potestatis, & juris est Ecclesiastici, non cadentis in laicos.

6. Respondeo secundò: potest nihilominus à Papa (& quidem solo, cùm nemo præter illum possit laicum capacem reddere juris spiritualis. Corrad. *l. i. c. 4. n. 2.* citans *c. 2. de judice. Rot. apud Farinac. decis. 193. n. 8. p. 3.* & Garc. in *addit. p. 1. c. 2. n. 37.*) ex plenitudine potestatis hoc jus spirituale eligendi & conferendi beneficia merè laicis & secularibus concedi seu committi. Laym. in *c. nullus. de elect. c. 14. & 15.* citans Gl. communiter receptam in *c. 2. de præb. in 6. v. Ecclesias.* & Jo. And. *ibidem in fine.* Quo privilegio interveniente etiam femina (intellige etiam non professa religionem, & sic merè laica) potest conferre. Corrad. *loc. cit. n. 81.* citans Selv. *p. 1. c. 5. n. 1.* Innoc. in *c. quòd sicut. & ibi Gl. de elect. Jo. Andr. in speculator. cit. de Legato. & alios relatos per Felin. in c. si quis. de major. & obed. Garc. loc. cit. n. 33.* admodum autem rarè istiusmodi privilegium concedi laico ex eo liquet, quòd ait Laym. in *cit. c. nullus. n. 15.* quòd cùm in Germania nequidem Imperator, aut supremi Romani Imperii Principes talem beneficia conferendi potestatem ex Apostolicæ Sedis concessione sibi vindicent (etiam contrarium ex Achilli. de Grassis de

cit. 9. de restitut. spol. dicat Corrad. loc. cit. num. 86. de Imperatore) multò minus credibile sit, inferioribus Dominis, Comitibus, Baronibus, Nobilibus talem unquam factam fuisse concessionem, cujus proinde nec ullum vestigium apparet, vel allegari potest: videri etiam potest Trid. *sess. 25. c. 20.* Quin & Papa, concedendo Imperatori preces primarias, non concedit privilegium conferendi ista beneficia, ad quæ dantur preces, sed tantum faciendi recipi: neque enim oritur recepto titulus ex facto Imperatoris, sed ex facto Capituli aut Prælati ecclesiastici recipientis mandato Papæ, Lott. *l. i. q. 6. num. 47.* citans pro hoc Jo. And. ad *speculat. tit. de præb. num. 7.* & Præpol. in *c. imperium. d. 10.*

7. In casu autem obtenti istiusmodi privilegii conferendi non tam laicum ipsum dici conferre quàm Papam ministerio laici, ita ut collatio non tam reputetur regia aut alterius Principis, quàm merè Apostolica, ait Lott. *loc. cit. num. 46.* citans Rot. *decis. 15. de præb. in antiquior. Card. de Luc. de benef. d. 9. n. 12.* ubi, quòd propterea in collatione vel provisione beneficii, quam facit laicus ex concessione Papæ, laicus consideretur tanquam organum & instrumentum Papæ. Nihilominus laicus habens hanc à Papa potestatem rectè simpliciter in collatione à se facta utitur his verbis: *remore presentium conferimus cum omnibus juribus, redditibus, emolumentis &c.* & acquiritur per talè collationem beneficium absque eo, quòd requiratur alia aliqua institutio, aut confirmatio episcopi, aut alterius Clerici. Corrad. in *pr. benef. loc. cit. n. 89. & 90.* citans Garc. *p. 1. c. 3. n. 34.* ubi: quòd aliter non dicitur laicus habere privilegium.

8. Illud etiam hic observandum, quòd tamen si ex speciali privilegio institutio seu collatio laico (vel alteri personæ ecclesiasticæ) concessa esset, non debeat tamen ea extendi ad destituendum seu depositionem & remotionem. Laym. in *c. nullus. de elect. nu. 17.* citans Abb. in *c. cum ex juncto. de heret. n. 3. & seq.* Card. de Luca de *benef. d. 65. n. 5.* cùm enim longè aliud, & quid plus sit potestas destituendi quàm potestas instituendi, seu conferendi, ab una ad aliam inferri non potest, Card. de Luca *loc. cit.* citans Paris. de *resign. l. 7. q. 23. n. 1. & seq. n. 30.* Gabriel. *conf. 187. l. 1. cum communi DD. in c. si de renunc.*

Questio 727. An, Sequester & Conductor habeant potestatem conferendi?

Respondeo ad utramque affirmativè; verum de hoc satis actum in *quest. num. jus presentandi sit penes Sequestrem & conductorem?*

Questio 728. An, & qualiter excommunicatus possit conferre?

1. Respondeo primò: excommunicatus excommunicatione majore denunciatus, seu per sententiam declaratus, adeoque non toleratus, nullatenus conferre potest beneficia. Castrop. *loc. cit. p. 27. n. 12.* Lott. *l. 2. q. 4. 1. n. 15. & 22.* juxta *c. unicum. ne Sede vac. in 6. & DD. ibidem communiter.* Destituit enim hoc ipso omni potestate & jure conferendi, sicut & omni alià potestate & auctoritate in cæteris spiritualibus. Lott. *cit. n. 22.* citans præter S. Anton. Tabien. Ugolin. Henriq. Sayrum *tom. 2. de cens. l. 1. c. 6. nu. 2.* ubi latè hanc materiam exornans citat quamplurim. & parificatur

Præ

Prælatu naturaliter mortuus, & taliter suspensus five excommunicatus, Lott. *loc. cit.* n. 16. & Francus in *cit. cap. unicum* n. 2. vide dicta de electione in *quest.* num excommunicato non tolerato competat jus suffragii.

2. Respondeo secundò: si tamen denunciatus non est, adeoque toleratus, potest conferre (tamen si propter taliter etiam excommunicatum collatarium vel electum collatio & electio passiva sit irrita. Laym. *paulò post citand.* citans Suar. *de cens. d. 13. s. 1. n. 26.* vide dicta de eligendis) quia per talem facta valet; cum non sit privatus nec potestate hac, nec ejus exercitio, proutquam sit declaratus, idque propter *Extrav. Martini. v. ad evitanda. Paris. de resign. l. 1. q. 7. nu. 17.* Laym. in *c. dilectus. de consuetud. Castrop. loc. cit.* Passerin. *de elect. c. 10. nu. 640.* juxta quamplurimas Rota *decis.* ab ipso citatas. Proceditque id ipsum etiam respectu illorum collatariorum, quibus nota est excommunicatio collatoris, modò ea de ceterò non sit denunciata seu notoria. Garc. Garc. *p. 5. c. 4. n. 313.* Item procedit, etiam si collator talis non denunciatus & notorius, de ceterò sit excommunicatus publicus. Suar. *tom. 5. de cens. d. 14. s. 2. n. 3.* Sayr. *de cens. l. 1. c. 6. n. 3.* Gomef. *de expect. n. 60.* Ugolin. Covar. &c. apud Garc. *loc. cit. nu. 323.* contra eundem Garc. hoc nixum fundamento; quòd licet acta à judice excommunicato publico, non tamen denunciato aut notorio aut publico percussore Clerici ad instantiam seu petitionem partis sint valida, etiam si pars sciat esse excommunicatum; cum vi *Extrav. ad evitanda.* non teneamur vitare hujusmodi excommunicatum; facta tamen ex officio à tali excommunicato publico non valeant stante jure antiquo, in quò, quòd ad hoc nihil innovat dicta *Extrav.* jam verò collatio sit quadam donatio, & conferens procedat ex officio, & non ad instantiam partis, ac proinde nulla ei gratia aut favor competat; quòd fundamentum tamen falsum est; cum licet procedat ex officio, sit tamen obligatus ad hoc officium exercendum, dum persistit in possessione conferendi beneficia; & collatio non tam est favor conferentis, quàm illorum, quibus beneficia conferuntur: quibus proinde, dum excommunicati sunt vi *Extrav. ad evitanda.* nullus competit favor, adeoque facta excommunicatis collatio, non secus ac facta de his electio, est invalida.

3. Respondeo tertio: idem, & multò magis dicendum de excommunicato occulto; nimirum ejus acta, sustinenda. Zoësius *ad lit. de elect. n. 11.* citans plures. Castrop. *cit. n. 12.* Idem cum Castrop. (etsi excommunicatum toleratum cum occulto confundat) tradit Lott. *loc. cit. n. 18.* ubi ex Abb. in *c. si vere. de sent. excomm. n. 9.* & Socino in *c. sacris. tit. eodem. n. 88.* excommunicatum toleratum dicit, qui occultus est (qualiter tamen in ordine ad validam collationem occultus non censetur ex ignorantia solius collatarii, ut *ibidem n. 19.* Lott. ex Socino *loc. cit.*) & num. 24. ubi ex Bonacin. *tr. de cens. d. 2. q. 4. p. 5. propof. 2. n. 6.* & aliis excommunicatum toleratum seu occultum validè conferre, & hinc cavendum à Rota *decis. 534. n. 2. p. 1. in recent.* supponeat collationem non valere, etsi excommunicatio collatoris esset occulta, nisi forrè intelligenda de occulta soli collatario; subdit tamen Lott. *n. 25.* si loquamur de collatione beneficii, quæ jure aliquo singulari spectat ad aliquem privatum, atque ita ratione publici officii, hoc ca-

su nulla est differentia inter occultum & manifestum excommunicatum, vel inter ea, quæ tendunt ad ejus favorem, & ea, quæ ab ipso procedunt in favorem alterius. citat pro hoc Abb. in *c. postularis. de Clerico excommunicato.* Jo. And. Innoc. Cassad. &c. consentit quòd ad hoc cum Lotterio Garc. *p. 5. c. 4. n. 314.* Et de tali excommunicato occulto intelligendus videtur Paris. *l. 1. q. 1. n. 16.* ubi: collatio facta ab excommunicato occulto non valet; citans pro hoc *c. cum inter. de elect.* Archid. in *c. nullat. dist. 60.* & n. 17. ubi: idque etiam, si collator ignoraret se excommunicatum. Gl. in *c. penult. de Clerico excommunicato.* Abb. in *c. postularis. de appell. &c.* Verùm hæc Lotterii doctrina non subsistit cum dictis *q. ante hanc tertiam, limitatione tertiam.* ex Castrop. Quin etiam, quòd idem dicendum sit, nimirum valere gesta per talem, adeoque & factam ab eo collationem, sic exigente necessitate & utilitate publica, qui est excommunicatus denunciatus & notorius quidem alibi, in loco tamen exercitii, & actus habendi habetur pro non excommunicato, ex Abbate & Zoësius dictum fuit alibi, ubi actum, qualiter excommunicatus possit eligere, quæ revivenda; quia pleraque pari modo procedunt de collatore ex collatione; ubi etiam, qualiter suspensus aut interdictus eligere possit, quæ facile ad collatores quoque applicari poterunt; vide etiam Card. de Luca *de benef. d. 23.* ubi: qualiter excommunicato toto aliquo Capitulo, vel aliquibus Capitularibus tantum, competat conferre.

Quæstio 729. An, & qualiter possit conferendi sit penes possessorem carentem proprietate juris conferendi, isque validè conferat?

1. Respondeo: præter dicta superius de eo, qui abique proprietate est in possessione præsentandi, posse illum, qui re ipsa non habet proprietatem juris conferendi, est tamen in possessione bonæ fidei conferendi, licitè & validè conferre. *cap. cum Ecclesia Sarrina. c. cum olim. de causa possess. & propriet.* & Gl. ibi cum commun. DD. Castrop. *de benef. d. 2. p. 28. n. 1.* Garc. *p. 5. c. 5. à n. 1.* Tond. in *qq. benef. p. 3. c. 116. n. 11.* Lott. *l. 2. q. 45. n. 2.* ubi citans pro hoc plures, quòd dicta quasi possessio factis suffragetur provisò, etiam si non doceatur de proprietate, eò quòd, ut ait num. 6. is, qui possidet, inspecto præsentè statu, plenius jus habet, quàm considerari possit in quocunque alio, qui non possidet, præterdique proprietatem. Et quando agitur de hac quasi possessione conferendi, & inde causato ultimo statu, non attenditur quivis anterior status contrarius, quòd sit, ut manuteneri debeat, qui postremo loco possidet, etiam si constaret non tantum de anteriore possessione, si- ve quòd alius ante fuit in possessione conferendi, sed & de proprietate pertinente ad alium, satis sit, non detegi dolum seu malam fidem, ita ut in hoc casu sola opinio pertinentiæ præbeat titulum; unde etiam in reservacionibus & mandatis Apostolicis, in quibus reservantur, vel mandantur provideri beneficia spectantia ad collationem, præsentationem, electionem aliorum, non habetur in consideratione proprietatis illorum jurium, sed simplex & nudum exercitium, atque ita simplex & nuda possessio. Lott. *l. 2. q. 34. n. 26. & 27.* citans Cassad. Simonet. Gregor. &c. limitat tamen hoc ipsum Lott. *cit. q. 45. nu. 13.* ubi: quòd existimet, hanc